

# MỘT SỐ GIẢI PHÁP QUẢN LÝ CÔNG TÁC GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC HỌC SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN CHÂU THÀNH, TỈNH AN GIANG

• CN. Trần Phú Hào (\*)

## Tóm tắt

*Giáo dục đạo đức học sinh giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển nhân cách. Trong quá trình giáo dục, rèn luyện nhân cách, học sinh luôn chịu sự tác động của môi trường, của các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường. Bài viết nghiên cứu những hiện tượng vi phạm đạo đức học sinh của 3 trường trung học phổ thông của huyện Châu Thành, tỉnh An Giang. Từ đó, tác giả nêu ra các giải pháp quản lý công tác giáo dục đạo đức học sinh nhằm góp phần nâng cao chất lượng giáo dục trung học phổ thông trên địa bàn huyện.*

### 1. Đặt vấn đề

Đạo đức là một hình thái ý thức xã hội bao gồm những nguyên tắc và chuẩn mực xã hội, nhờ đó con người tự giác điều chỉnh hành vi cho phù hợp với lợi ích, hạnh phúc của mình và sự tiến bộ của xã hội trong mối quan hệ giữa người với người và con người với tự nhiên.

Sinh thời Bác Hồ đã nói “Có tài không có đức thì vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó” hay “Dạy cũng như học, phải chú ý đến cả tài lẫn đức. Đức là đạo đức cách mạng, đó là cái gốc quan trọng, nếu không có đạo đức cách mạng thì có tài cũng vô dụng”. Trong sự nghiệp phát triển giáo dục, việc giáo dục đạo đức cho học sinh (HS) nói chung, trung học phổ thông (THPT) nói riêng giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển nhân cách, góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện nhà trường.

Giáo dục - đào tạo huyện Châu Thành, tỉnh An Giang trong những năm qua có những bước phát triển. Công tác giáo dục và quản lý giáo dục đạo đức HS THPT ở các trường THPT trên địa bàn huyện có những cố gắng nhất định. Tuy nhiên, một bộ phận HS THPT cũng còn nhiều biểu hiện vi phạm đạo đức với các tính chất và mức độ khác nhau. Nghiên cứu những biểu hiện vi phạm này và đề xuất các giải pháp quản lý để khắc phục là điều hết sức cần thiết.

### 2. Nội dung

#### 2.1. Thực trạng giáo dục đạo đức học sinh ở các trường THPT huyện Châu Thành

Huyện Châu Thành có 3 trường THPT: Trường THPT Nguyễn Bình Khiêm, Trường THPT Cần Đăng, Trường THPT Vĩnh Bình. Quy mô HS THPT của 3 trường tiếp tục phát triển. Năm

---

(\*) Văn phòng Huyện ủy Châu Thành, tỉnh An Giang.

học 2010-2011 có 2.932 HS đến năm học 2012-2013 có 3.356 HS. Phần lớn HS THPT của huyện Châu Thành có ý thức rèn luyện tốt. HS xếp loại đạo đức tốt, khá chiếm tỷ lệ khá cao và được duy trì qua các năm. Hạnh kiểm của HS loại trung bình và yếu chiếm một tỷ lệ thấp. Tuy nhiên, trong 3 năm học gần đây (từ 2010-2011 đến 2012-2013), tỷ lệ xếp loại hạnh kiểm trung bình, yếu của HS THPT của huyện Châu Thành tăng hàng năm (xem bảng 1).

**Bảng 1. Thống kê xếp loại hạnh kiểm HS THPT huyện Châu Thành**

Năm học	Tổng số HS	Xếp loại hạnh kiểm							
		Tốt		Khá		Trung bình		Yếu	
		Số lượng	Tỷ lệ (%)	Số lượng	Tỷ lệ (%)	Số lượng	Tỷ lệ (%)	Số lượng	Tỷ lệ (%)
2010-2011	2.932	2.617	89,26	275	9,39	35	1,21	5	0,14
2011-2012	3.144	2.393	76,1	638	20,3	44	1,4	69	2,2
2012-2013	3.356	2.618	78	496	14,74	86	2,56	156	4,46
Tổng cộng	9.432	7.628	81,12	1409	14,81	165	1,72	230	2,27

(Nguồn: Sở Giáo dục - Đào tạo An Giang)

Với kết quả khảo sát như trên cho thấy, nếu các trường học chủ quan không có những biện pháp quản lý giáo dục đạo đức cho HS tốt thì tỷ lệ HS vi phạm đạo đức có thể tăng lên.

Trong ba năm học, số lượt vi phạm của HS thống kê là 528 lỗi. Trong số các lỗi vi phạm, những biểu hiện thường là: Nói chuyện riêng, gây mất trật tự trong lớp (6,44%); Nghỉ học không phép, trốn tiết, đi trễ (5,30%); Lười học, không thuộc bài (13,06%); Xích mích, gây gổ, đánh nhau (5,11%); Mê chơi game, trò chơi điện tử, chát (6,06%); Gian lận trong kiểm tra, thi cử (1,52%); Nói tục, chửi thề (8,14%); Nhuộm tóc, không mặc đồng phục (6,81%); Vẽ bậy lên tường, làm hư hao tài sản trường (14,01%); Hút thuốc uống rượu, bia (4,55%); Xem thường, vô lễ với người lớn (1,32%); Xả rác nơi công cộng (7,19%); Sử dụng thuốc lá (0,57%); Trộm cắp, cá độ, đánh bạc (0,18%); Vi phạm an toàn giao thông (6,06%); Xuất hiện yêu đương sớm (13,63%).

Qua kết quả, cho thấy những biểu hiện vi phạm của HS thường là: Vẽ bậy lên tường, làm hư hao tài sản trường, xuất hiện yêu đương sớm, lười học, không thuộc bài, nói tục, chửi thề, xả rác nơi công cộng, nhuộm tóc, không mặc đồng phục...

Những biểu hiện vi phạm của HS là do rất nhiều nguyên nhân: Chủ quan ở bản thân các em hoặc do khách quan từ môi trường bên ngoài tác động. Trong những nguyên nhân, còn có sự thiếu quan tâm từ phía gia đình, thiếu sự động viên, chia sẻ của cha mẹ. Gia đình chưa thật sự là chỗ dựa tinh thần vững chắc cho các em. Bên cạnh đó, công tác giáo dục đạo đức HS ở trường cũng chưa thật sự hiệu quả. Nhà trường vẫn chú trọng nhiều hơn việc dạy chữ nên đôi khi thiếu sự phối hợp chặt chẽ trong công tác quản lý giáo dục đạo đức học sinh.

## **2.2. Một số giải pháp quản lý công tác giáo dục đạo đức HS ở các trường THPT của huyện Châu Thành, tỉnh An Giang**

*2.2.1 Nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm cho đội ngũ cán bộ, giáo viên, nhân viên, cha mẹ HS và chính quyền địa phương*

- Tác động, khơi dậy, phát huy khả năng tự ý thức, tự giáo dục, tích cực vươn lên trong học tập và rèn luyện đạo đức đối với HS.

- Công tác giáo dục đạo đức cho HS là nhiệm vụ của toàn xã hội, một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu trong nhà trường. Nâng cao tinh thần trách nhiệm, tích cực tham gia các hoạt động của các lực lượng trong và ngoài nhà trường nhằm góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức cho HS nói riêng và chất lượng giáo dục toàn diện nhà trường nói chung.

*2.2.2. Xây dựng kế hoạch quản lý công tác giáo dục đạo đức cho học sinh*

- Nhà trường cần lập kế hoạch quản lý công tác giáo dục đạo đức HS. Kế hoạch phải dựa trên cơ sở nội dung giáo dục đạo đức trong chương trình giáo dục công dân, chương trình hướng nghiệp, giáo dục ngoài giờ lên lớp, rèn luyện kỹ năng sống cho HS. Cần có cái nhìn toàn diện, sâu sắc, những vấn đề thuộc công tác giáo dục đạo đức để lập kế hoạch có sát hợp với thực tiễn và có tính khả thi.

- Nội dung giáo dục đạo đức cho HS cần đổi mới, giảm thiểu những vấn đề cao xa, lớn lao đối với HS, nên bồi đắp cho các em lòng nhân ái, tính trung thực, tinh thần tự trọng, lối sống lành mạnh, biết đạo lý, sống có kỷ luật. Nội dung được thực hiện trong chương trình chính khóa và ngoại khóa, đặc biệt cần tập trung sự quan tâm các vấn đề cụ thể về đạo đức, những hiện tượng vi phạm đạo đức thường diễn ra.

- Hình thức giáo dục phải thực sự hấp dẫn, lôi cuốn HS tham gia thông qua tổ chức các trò chơi, cuộc thi tìm hiểu, cuộc thi viết, tổ chức các buổi dã ngoại, về nguồn, chăm sóc các gia đình thương bệnh binh, chăm sóc phần mộ các anh hùng liệt sĩ, tiết hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp của giáo viên chủ nhiệm, tiết chào cờ đầu tuần, phong trào văn nghệ, thể dục thể thao, chương trình phát thanh học đường, tham gia mùa hè xanh, chiến dịch “Hoa phượng đỏ”, về nguồn...

*2.2.3. Tăng cường tổ chức, chỉ đạo công tác giáo dục đạo đức cho học sinh*

- Mỗi năm nhà trường thành lập Ban giáo dục đạo đức cho HS của trường do Hiệu trưởng trực tiếp làm trưởng ban. Căn cứ vào yêu cầu nhiệm vụ năm học, căn cứ vào tình hình Nhà trường, Ban giáo dục đạo đức xây dựng quy chế làm việc của từng thành viên trong Ban một cách phù hợp, đúng năng lực. Một điều cần lưu ý là phải chú ý đến công tác tổ chức sắp xếp phân công đội ngũ giáo viên chủ nhiệm vì vai trò của giáo viên chủ nhiệm rất quan trọng trong việc giáo dục đạo đức cho HS. Giáo viên chủ nhiệm là cầu nối quan trọng giữa Nhà trường và gia đình HS.

- Chỉ đạo từng bộ phận thực hiện tốt nhiệm vụ của mình, cụ thể: Chỉ đạo lập kế hoạch giáo dục đạo đức cho HS của từng bộ phận dựa vào kế hoạch chung của hiệu trưởng. Chỉ đạo

cho các bộ phận lập báo cáo hàng tuần, tháng, học kỳ, năm về tình hình vi phạm đạo đức của HS. Trong đó có đề xuất những giải pháp giáo dục đạo đức đối với những HS vi phạm một cách có hệ thống và nghiêm trọng.

- Chỉ đạo giáo viên chủ nhiệm phối hợp với Đoàn Thanh niên, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tổ chức phong trào thi đua theo từng chủ điểm trong năm và phối hợp tốt với cha mẹ HS trong công tác giáo dục đạo đức cho HS.

#### 2.2.4. Xây dựng tập thể học sinh tự quản tốt

- Có thói quen làm chủ tập thể, làm chủ bản thân, biến quá trình giáo dục thành quá trình tự giáo dục, quá trình quản lý thành quá trình tự quản lý.

- Biết chủ động, tự suy nghĩ, tự giải quyết sáng tạo những tình huống nảy sinh, tự điều hành hoạt động của tập thể lớp, tự biết điều chỉnh hoạt động của mình sao cho phù hợp với mục đích chung đã đề ra để hoạt động của lớp đạt hiệu quả cao

- Tích cực học tập rèn luyện, biết đoàn kết thương yêu giúp đỡ lẫn nhau, chủ động, sáng tạo, có thể tự quản được một số hoạt động của Nhà trường đề ra.

- Ý thức tự giác thực hiện tốt nội qui Nhà trường, tích cực học tập và rèn luyện đạo đức, biết tự nhận xét và phê phán những thói hư tật xấu, những lối sống tiêu cực, biết sống có trách nhiệm với tập thể, bản thân, gia đình và xã hội.

#### 2.2.5. Thực hiện tốt việc rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh

Nhà trường tổ chức các chương trình hoạt động rèn luyện kỹ năng cho HS phải thật phù hợp với lứa tuổi, phong phú đa dạng và đáp ứng nhu cầu nguyện vọng của HS, tạo nên sức hấp dẫn thu hút HS tham gia một cách tích cực và tự giác. Từ đó tạo điều kiện cho HS phát huy năng lực bản thân, tự quản sáng tạo, phát triển những phẩm chất đạo đức, các hành vi thói quen đạo đức và ý thức vươn lên hoàn thiện nhân cách nhằm giáo dục tư tưởng đạo đức phẩm chất, nhân cách cho HS.

#### 2.2.6. Đẩy mạnh xã hội hóa giáo dục trong công tác quản lý giáo dục đạo đức cho HS

- Giáo dục đạo đức cho HS là trách nhiệm chung của mọi tổ chức, đoàn thể. Vì thế, để công tác giáo dục đạo đức cho HS đạt hiệu quả cao cần phải phối kết hợp cả một hệ thống chính trị xã hội, phải có sự phối hợp tốt giữa ba môi trường: Gia đình - Nhà trường - Xã hội.

- Nhà trường chủ động chỉ cho HS thấy những khả năng, ưu thế của các em trong việc giáo dục, giúp HS nhận thức một cách sâu sắc trách nhiệm, nghĩa vụ trong việc giáo dục đạo đức.

### 3. Kết luận

Trong quá trình giáo dục đạo đức và quản lý giáo dục đạo đức cho HS, Nhà trường cần thực hiện một cách đồng bộ, phối hợp linh hoạt, chặt chẽ giữa các giải pháp. Các giải pháp đó có mối quan hệ gắn bó với nhau, cùng hỗ trợ, bổ sung nhau. Việc thực hiện tốt 6 giải pháp đề xuất như trên nhằm góp phần thực hiện tốt mục tiêu giáo dục.

### Tài liệu tham khảo

[1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2007), Chỉ thị số 2516/CT-BGDĐT, về việc thực hiện cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” trong ngành giáo dục.

[2]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), Nghị quyết Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

[3]. Lê Văn Hồng (Chủ biên) (1995), Tâm lý học lứa tuổi và tâm lý học sư phạm, NXB Hà Nội.

[4]. Từ Ngọc Long (2011), Một số giải pháp quản lý nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức cho học sinh ở các trường THPT tỉnh Đồng Nai, Luận văn Thạc sĩ Khoa học giáo dục.

[5]. Sở Giáo dục và Đào tạo An Giang, Báo cáo Tổng kết năm học và Phương hướng nhiệm vụ năm học 2010, 2011, 2012.

### Summary

Moral education plays an important role in establishing and developing personalities for students. During the process of educating and training personalities, students are always influenced by living environment, educational forces inside and outside schools. This article aims to study phenomena of breaking school regulations of the students in 3 high schools in ChauThanh District, An Giang Province to propose solutions to managing moral education activities to contribute towards enhancing the training quality in high schools in the district.

Ngày nhận bài: 5/7/2013; ngày nhận đăng: 20/8/2013.

#### **Đính chính**

Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp số 03 (6-2013) trang 56, dòng thứ 3 từ trên xuống đã in: ThS. Nguyễn Thị Thu Liễu, xin viết lại: ThS. Đặng Thị Thu Liễu.